

Kastanjehove

Van Tommie Niessen verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

Tommie in de zorg
Tommie in gesprek

Van Loes Wouterson verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

Groener gras

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Tommie Niessen
en Loes Wouterson

Kastanjehove

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 5210 2

© 2021 Tommie Niessen en Loes Wouterson

Omslagontwerp Riesenkind

Omslagillustratie © smartboy10/

DigitalVision Vectors/Getty Images

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor opa Joop

1

‘Au!’

Beledigd gaf Thomas een beuk tegen de doos waar hij zijn teen aan stootte. Hij liet zich op zijn bed vallen en bekeek het Snapchat-filmpje van Bram die liet zien hoe een van hun vrienden niet doorhad dat hij over zijn eigen schoenen piste.

Hier ga ik morgen echt niet naast zitten!!! schreef Bram erbij met een paar kots-emoji's.

Thomas grijnsde en trapte zijn schoenen uit. Hij maakte een selfie en verstuurde hem terug via Snap. *Maffen in m'n oude kamer.* Hij stuurde een emoji met rollende ogen mee. Hij deed zijn broek en sokken uit en kroop onder zijn dekbed.

Ja, balen man! Snel weer chillen! schreef Bram.

De wereld draaide een beetje maar de vermoeidheid won het van de misselijkheid en hij viel als een blok in slaap.

2

Het was nog even stil in de kamer. Alleen het zachte geritsel van de wind door de luxaflex. Wat straatverlichting kwam de slaapkamer binnen en trok zachte strepen over Thomas' gezicht. Zijn donkere haren, van opzij opgeschoren en met een paar blonde plukken voor

op zijn hoofd, hield hij overdag in toom met ‘superglue’-haargel. Nu piekten ze alle kanten op.

Diep in slaap lag hij breeduit in bed, omringd door verhuisdozen. Boven op een stapel dozen lagen zijn kleren van gisteren en de vochtige handdoek die hij de voorgaande avond na het douchen had gebruikt. ‘Dan moet je nodig daarna nog uitgaan! Kan je meteen weer onder de douche!’ had zijn moeder gezegd. Op een doos naast het bed stond vuile vaat op een stapeltje papieren die hij nog moest invullen voor zijn nieuwe stageplek. Een gouden kettinkje met daaraan de letter A stak onder de papieren uit en bungelde aan het randje van de doos, wachtend tot de zwaartekracht het zou winnen.

Als er niets zou gebeuren, zou hij een gat in de dag slapen zoals hij bijna de hele vakantie had gedaan, niet gehinderd door het geluidloos oplichten van zijn telefoonscherm, waarop meldingen van appjes en gemiste telefoontjes elkaar zouden verdringen. Maar niet vandaag. Vandaag stond aan de andere kant van de kamer de wekker op de grond tegen de muur en telde onverbiddelijk de seconden af van 05.59 naar 06.00 uur.

‘Au!’

Het boekenrekje dat boven Thomas’ bed hing gaf niet mee. Het gaf nooit mee. En zeker niet als hij om zes uur wakker schrok. Een goede reden om dat rek opnieuw te haten. Precies zoals hij deed toen zijn stiefvader het een paar jaar geleden aan de muur schroefde. ‘Voor je schoolboeken. Je zal er toch echt aan moeten geloven, vriend,’ had hij erbij gezegd.

Versuft liet hij zich terugvallen op zijn kussen. Hij maaide met zijn linkerhand naast het bed. De stapel vuile vaat wankelde. Thomas wreef in zijn ogen en keek door zijn oogharen naar het geïmproviseerde nachtkastje. Geen wekker. Hij leunde op zijn elleboog, keek rond en zag dat hij zijn bed uit zou moeten om de wekker uit te zetten.

‘Mam, serieus?’ mompelde hij. Hij ging weer liggen, trok het

dekbed over zijn hoofd en probeerde het gedempte getetter van de wekker te negeren.

‘Thomas Nelson!’

Met een ruk vloog het dekbed van het bed. Koud! De plafondlamp scheen genadeloos in zijn gezicht.

‘Opstaan! Het is tijd!’

Hij sloeg zijn arm over zijn ogen. ‘Waarom heb je die wekker helemaal daar gezet?’

‘Wat denk je?’

Het was een vraag waarop zijn moeder geen antwoord verwachtte, wist hij. Thomas rolde zich op en sloeg zijn armen om zich heen. Hij zou de slaap zo graag nog een paar uur omhelzen. ‘Kan je me niet ziekmelden?’

‘Echt niet! ’t Is je eerste dag op die nieuwe stageplek. Als je een slechte indruk wil maken, moet je je meteen ziekmelden. Bovendien kun je het niet maken tegenover je collega’s. Die hebben zich vast en zeker al de hele zomer een slag in de rondte gewerkt om alle vakanties van collega’s op te vangen.’

Hij keek naar zijn moeder, die met haar armen over elkaar naast zijn bed bleef staan. Hij wist dat ze zich in moest houden om níét de afwas van de doos naast zijn bed te pakken en níét de papieren glad te strijken en netjes op te stapelen. Zwijgend keek ze hem aan. Als ze boos was werden haar lippen altijd wat smaller.

De wekker snerpte onverstoorbaar door.

‘Nou, tempo! Ik moet ook zo weg.’

Thomas sloot zijn ogen even voor hij haar weer aankeek. ‘Mam...’

Zijn moeder schudde haar hoofd alsof ze wist dat hij iets ging zeggen wat haar niet aanstond.

‘Ik weet niet of ik deze opleiding wel af wil maken. Misschien moet ik wat anders doen.’

Zoals hij al vreesde plofte zijn moeder zowat uit elkaar. ‘Ben je bedonderd! Ik heb het gehad met jou. Eerst ICT omdat je computers “wel leuk” vond of omdat je vriendjes het deden en toen was

het weer te technisch. Prima, een keer vergissen kan. Dan cultureel werk, dat was heel wat anders maar dat vond meneer dan weer te zweverig. Dan beveiliging, dat kan je toch echt niet zweverig noemen! Toch heb je dat er ook weer bij laten zitten en toen liep je helemaal zonder school. Baantje hier, baantje daar. Dat vond je dan ook weer niks. Dat kon ik je van tevoren wel vertellen: als je niks geleerd hebt, krijg je alleen maar rotklussen, Thomas. Je denkt toch niet dat ze de rooie loper voor je uitleggen als je nog niks kan!

Hij legde een arm over zijn ogen en probeerde met zijn hand ten minste één oor af te dekken. Deze tirade hoorde hij niet voor het eerst. In elk geval was ze boos genoeg om met een rukaan het snoer van de stekker de wekker het zwijgen op te leggen. Even streelde de plotselinge stilte zijn oren.

Hij wachtte tot zijn moeder de kamer uit zou lopen, net als vroeger. Ze bleef staan. Hij tilde zijn arm van zijn gezicht. Hij zag ineens dat ze er best moe en verdrietig uitzag.

‘Ik heb je alleen maar terug in huis genomen omdat je serieus aan de slag was, maar als je deze opleiding er nu ook weer bij laat zitten, dan ben ik er klaar mee, Thomas, dan zet ik je eruit. Dan vraag je maar of Anoeek je toch weer terug wil of je gaat naar een vriend. Makkelijk zat: alles staat toch nog ingepakt, al heb ik al honderd keer gevraagd om de boel efkes aan kant te maken.’ Ze schudde haar hoofd en liep naar de deur. Daar draaide ze zich om en zei: ‘En geef Anoeek d’r kettinkje terug, want die blijft mij ook maar appjes sturen.’

3

Hij reed zo hard dat de zakjes met boterhammen op de nog altijd oningevulde stagepapieren in het fietskratje stuiterden.

Om deze tijd ’s ochtends was het net of iedereen in de wijk nog sliep. Des te beter. Als hij stevig doortrapte, haalde hij het nog net.

Vlak voor de ingang van de begraafplaats minderde hij vaart. Hij keek naar het huisje van de beheerder. Er brandde nog geen licht. Thomas stuurde zijn fiets door de poort en reed zo snel hij kon links het pad af. Het was nog altijd donker in de schemering, maar hij kende de weg. Eerste pad rechts, tweede pad links, derde graf. Een een-twee-drietje zou opa zeggen. Hij zette zijn fiets op de standaard en liep naar het graf van zijn opa, de man die voor Thomas het dichtst in de buurt kwam bij hoe hij dacht dat het moest zijn om een echte vader te hebben. Zijn eigen vader had hij sinds zijn derde nauwelijks gezien. Na een aantal jaar kreeg hij een stiefvader, die op zijn manier zijn best deed, maar bij wie hij nooit het gevoel kreeg dat hij op nummer één stond. Dat gevoel gaf zijn opa hem wel.

‘Opa,’ zei Thomas. ‘Ik ben het: Toto.’k Heb maar heel even.’

Hij liep naar de hoofdkant van het graf. Er stond een bierflesje waar twee stokjes uit staken. Thomas bukte en blies de as- en stofresten weg van de flesopening. Rondom de grafsteen lag een strookje kiezelsteentjes. Hij groef tussen de steentjes naar een plastic zakje. Hij haalde er een pakje shag uit en draaide een sjekkie terwijl hij naar het graf keek.

‘De vakantie is alweer voorbij. Anoenk is voorbij. Ik heb geen zin meer om les te krijgen. Ben wel klaar met al die docenten en iedereen die me zegt wat ik moet doen.’

Hij deed het sjekkie in zijn mond en stak het aan. De rook bleef even hangen als spinrag in de vochtige ochtendlucht. Hij pakte het sjekkie tussen duim en wijsvinger en legde het zorgvuldig tussen de twee stokjes in het rechtopstaande bierflesje. Hij zette het flesje op hoofdhoogte op het graf. ‘Zo goed? Je ligt hier al veel te lang, grote vriend. Tijd om weer ’s overeind te komen, vind je niet? Lang genoeg op je rug gelegen.’

Hij verborg het pakje shag weer in het plastic zakje onder de kiezelstenen en keek naar het graf en het rokende sjekkie. Toen stak hij zijn hand op.

‘Houdoe opa.’

Bezweet kwam hij aan bij Kastanjehove. Het verpleeghuis lag naast een woonwijk met woningen die tien jaar geleden nieuwbouw waren. Verschillende kinderen die daar met hun ouders gingen wonen, kwamen bij Thomas op de basisschool. De huizen waren wel oké maar in de wijk was geen zak te doen. Hij kwam er nu nooit meer. De meeste ouders waren ook al gescheiden en woonden ergens anders. Over de toen nog lichtgele bakstenen lag nu een grijzig waas. Wel toepasselijk, vond hij.

De gevelstenen van het verpleeghuis waren van zichzelf al grijs, waardoor het vuil niet zo opviel. Verspreid over het gebouw zat hier en daar een knalgele of koningsblauwe gevelplaat, alsof de architect na de bouw toch wat kleur wilde toevoegen en op het idee was gebracht door een kleinkind met legoblokken.

Direct langs de gevel van het verpleeghuis lag een strookje gras. Langs het gras stonden haagjes met schijnhulst: van die onverwoestbare planten met stekelige bladeren die het hele jaar groen bleven. Er was in de wijde omtrek geen kastanjeboom te bekennen.

Hij sprong van zijn fiets en veegde de druppels van zijn voorhoofd. Waarom wilde zijn moeder niet eventjes meebetalen aan een scooter? Ze had vroeger altijd al commentaar gehad dat hij 's avonds douchte in plaats van 's ochtends, zodat hij minder vroeg op hoefde, maar als hij zo'n eind moest fietsen kon hij toch meteen weer opnieuw onder de douche. Hij deed zijn fiets op slot, checkte zijn oksels ('Je stinkt!' riep Aniek meedogenloos als hij 's ochtends te lui was geweest om een schoon T-shirt te pakken. Het kwam haar bij zijn moeder op eeuwige roem te staan) en liep naar de ingang van het gebouw. Jammer dan. Als ze vonden dat hij stonk, stuurden ze hem maar weer naar huis.

Zijn begeleider op school had voor de zomervakantie gezegd: 'Thomas, je volgende stage is bij verpleeghuis Kastanjehove, maar er zijn best wat leerlingen met wie het niet goed ging daar. Niet alle

collega's in dat huis zijn even aardig en er is van alles gaande. Ga het maar proberen. Je kan altijd aan de bel trekken.' Enfin, hij zou wel zien. Hij had geen zin zich gek te laten maken.

Vlak voor hij bij het gebouw was, draaide hij zich om en ging terug naar zijn fiets. Brood en papieren! Hij pakte ze uit het kratje.

Boven de automatische toegangsdeuren was een halfroond af-dakje. Thomas liep een oude man tegemoet die eronder zat te roken op de rollator die hij daar had geparkeerd. De man droeg een bruinige, gestreepte kamerjas. De pijpen van zijn pyjamabroek kwamen eronderuit. Zijn blote voeten staken in pantoffels. Hij droeg een grijze pet, net als Thomas' opa. Zo een met visgraatmotief. Zijn oren staken er jolig onderuit, alsof ze in waren voor een feestje.

'Goedemorgen,' zei Thomas.

'Niet voor jou, denk ik,' zei de man.

Thomas grijnsde. Grappige man, dacht hij. 'Hoe bedoelt u?'

'U? U heet iedereen, ik heet Johannes. Als je braaf genoeg bent, mag je me Joop noemen.' Joop nam de sigaret tussen zijn lippen en stak zijn hand uit.

Thomas gaf hem een hand. 'Thomas.'

Joop trok aan zijn sigaret en ademde hoestend uit. 'Hè, niks fijner dan een ochtendhoest,' zei hij tussen het rochelen door. Hij hield Thomas' hand even vast opdat hij niet wegliep. 'Jij had moeite met opstaan, of niet dan?'

'Hoe weet u dat?'

'Ik zie een leuke, gezonde jongen. Het zou raar zijn als je gisteravond op tijd op bed lag, of niet dan?'

Thomas haalde lachend zijn schouders op.

Joop wees naar Thomas' haar. 'Vinden de meiden dat nou wat? Dat scheren en zo'n stuk haar boven op je hoofd, net zo'n langharige cavia, niet dan? Vroeger moesten ze er niks van hebben: mannen met een kleurtje in hun haar. Nu dopen al die jongens hun kop in de bleek of in de kleurverf. Jullie willen zeker op die voetballers lijken, of wat?'

Anoek ging er graag met haar vingers doorheen. *Niet zoveel gel gebruiken dan kan ik niet meer kroelen.* Een lief protest.

‘Vindt u het niet mooi?’

‘Wat zei ik nou over “u”? Ach jongen, je moet doen wat je wil in het leven, laat je door een ander niks voorschrijven. Als jij het mooi vindt is het mooi genoeg.’

Bizar. Zulke dingen kon zijn opa precies zo zeggen. Alsof hij inderdaad was opgestaan uit zijn graf om hier eventjes in een andere gedaante bij de ingang te gaan zitten. Als steun. Thomas wreef in zijn handen. Het was fris zo vroeg in de ochtend maar Joop leek er ondanks zijn ochtendkleding geen last van te hebben. Hij moest nu echt naar binnen al had hij graag een beetje naast deze man tegen de muur geleund om voor zich uit te staren en naar zijn oneliners te luisteren, maar hij had geen zin om meteen gezeur te krijgen over te laat komen.

Joop wees naar de voordeur. ‘Toe maar, jongen. En laat je niet op je kop zitten door al die vrouwen: je moet allinig de engelen en de duveltjes uit elkaar houden.’

‘Is goed,’ zei Thomas. Hij had geen idee wat Joop bedoelde.

Bij de receptie stond een oudere mevrouw met de receptioniste te praten. Thomas checkte zijn telefoon. Hij moest zich melden bij ene Maartje. Ongeduldig keek hij om zich heen. Het zag eruit alsof het wel even ging duren daar aan de balie. Hij had geen telefoonnummer van Maartje. Althans, hij had het niet in zijn telefoon gezet.

Hij voelde een hand op zijn schouder en draaide zich om.

‘Ben jij toevallig Thomas?’ vroeg een kleine slanke vrouw met blond, kort krulhaar. Ze was ongeveer net zo oud als zijn moeder.

‘Ja.’

Ze keek hem rustig aan zonder iets te zeggen. Ze deed hem denken aan een vriendin van zijn moeder. Die deed iets met coaching of psychologie of zoiets. Van die mensen die door je heen keken. Of deden alsof.

Eindelijk stak ze haar hand uit: ‘Maartje. Jij bent de nieuwe stagiair. Hoe voel je je?’

Hoe voel je je? Wat ging hij daarop zeggen? ‘Prima.’

‘Fijn! Loop maar met me mee.’ Ze wachtte niet af en liep met korte snelle passen langs de receptie naar de trap. Ze keek even over haar schouder. ‘Tweede verdieping, red je dat?’

5

Boven ging ze hem voor met kordate pas. Midden in de hal bleef ze staan. Ze spreidde haar armen uit als een stewardess.

‘Onze afdeling is verdeeld over twee vleugels van het gebouw. Links en rechts. Ik zal je de rechtervleugel later laten zien. We lopen nu snel even door de linkervleugel voor we naar de overdracht gaan, dan heb je een beetje een indruk. Anders val je ook zo koud binnen. Kom maar.’

Ze ging hem voor door de linkerklapdeuren.

‘Vind je het spannend?’

‘Mwoah.’

‘We gaan je heel rustig inwerken, hoor. En als je vragen hebt kun je die altijd stellen.’ Maartje dirigeerde hem snel langs het kantoor-tje, waaruit veel stemmen klonken. ‘Hier gaan we straks weer heen, we hebben met de ochtenddienst een korte overdracht uit de nacht. Wij samen zullen zo aan deze kant van de afdeling beginnen met de zorglooproute.’

Thomas liep over het eigele linoleum achter haar aan. De muren waren een paar tinten donkerder geel geschilderd.

‘Hier is de huiskamer. Daar zit nu nog niemand. Bewoners zijn nog op hun kamer. Links en rechts zie je de kamers van bewoners. Daar gaan we zo aan de slag. Goed?’

Thomas knikte.

‘Mooi, dan lopen we weer terug naar het kantoor. Daar zijn we

bezig de zorglooproutes te verdelen,' zei Maartje terwijl ze Thomas voorging.

Uit de deur van het kantoor kwam een lange vrouw met halflang grijzend haar. Ze keek op de papieren in haar hand en zette de bril in haar haren voor ze Thomas aankeek.

'Zo. Daar ben je dan,' zei ze.

Thomas voelde een hand op zijn schouder. Weer Maartje.

'Dit is Marianne,' zei ze. 'Wij zijn samen jouw begeleiders.'

Hij probeerde onder Maartjes warme hand vandaan te komen maar die dirigeerde hem vastbesloten richting Marianne. Hij stak zijn hand ruim voor zich uit en zei zijn naam.

Marianne schudde zijn hand en keek hem doordringend aan.

'Eén dag in de week zijn Maartje en ik allebei in huis, dat is vandaag: de woensdag, vandaar dat we wilden dat je vandaag begon. Als je dienst om zeven uur begint verwachten we wel dat je wat eerder bent. Niet dat je pas om kwart over zeven binnen komt wandelen.'

'Sorry,' zei hij. 'Ik kon het niet vinden.'

Marianne trok haar wenkbrauwen op. Haar bril verschoof een stukje naar achteren in haar haar.

'Ben je niet van hier dan?'

'Jawel,' antwoordde Thomas. Pfff, daar begon het gezeur al. 'Ik dacht dat het ergens anders was.'

'Je dacht dat het ergens anders was. Hm. Heb je je stagepapieren ingevuld?'

Uit de toon van haar stem maakte hij op dat ze al dacht dat het niet zo was. Lekker bevooroordeeld weer. Net als alle docenten op de middelbare school. Wat je ook deed, je was bij voorbaat al verdacht, dus het maakte ook geen bal uit of je je best deed of niet.

'Nee,' zei hij. 'Daar heb ik nog geen tijd voor gehad.' Hij liet de papieren zien. 'Ik heb ze wel bij me.'

Hij volgde Mariannes blik op de papieren en zag de kringen van de vuile bekers die er de afgelopen dagen op hadden gestaan.

‘Ik hoop dat je bij de bewoners wat meer volume gebruikt, want die gaan je niet verstaan als je zo binnensmonds praat,’ zei Marianne.

Ze draaide zich om en deed de deur van het kantoor open. Ze zette een stap opzij en maakte een gebaar alsof ze het verkeer op een groot kruispunt dirigeerde.

‘Ga maar snel naar binnen, dan kunnen we kijken met wie je mee kan lopen. Vul in je pauze de papieren alsnog in, dan kun je eind van je dienst naar de vierde om ze in te leveren.’

‘Daar zit p&o,’ zei Maartje. Ze legde haar hand weer op zijn rug en begeleidde hem naar binnen.

‘En Mickey Mouse,’ mompelde Marianne. Ze volgde Thomas en Maartje op de voet en sloot de deur van het kantoor.

6

Het kantoor was te klein. De geur van koffie, deodorant en zweet drong zich aan Thomas op. Een paar collega’s konden zitten aan de tafels die in het midden stonden. Andere collega’s stonden eromheen of leunden tegen de kastenwand. Tegen de andere muur stond een bureautje met twee computers. Twee collega’s zaten erachter te werken, een derde stond met papieren in de hand te wachten tot een van de twee klaar was.

Thomas en Maartje namen een staanplaats in tegen de kastenwand.

Geen enkele man, zag hij. Bij de vorige stages moest hij ze ook met een lampje zoeken. ‘Lekker toch!’ riepen zijn vrienden steeds. ‘Je hebt ze voor het uitzoeken!’ Anoenk werd daar altijd pissig om. *Hoezo? Hij heeft mij al!* Een nieuwe vriendin zou hij hier niet vinden. De gemiddelde leeftijd lag ruim boven de zijne.

Er werd druk gepraat.

‘Maar hoezo wordt die mevrouw bij ons op de tweede geplaatst

en niet bij jullie op de derde?’ vroeg een van de collega’s die aan tafel zaten.

Thomas schatte haar begin vijftig. Ze had kort, roodgeverfd haar en hield een zakdoek in haar hand, waarmee ze af en toe langs haar gezicht en in haar nek veegde. Haar vraag riep een golf van reacties op. Iedereen praatte door elkaar heen.

Maartje legde een hand op zijn arm en leunde richting Thomas: ‘We starten hier elke ochtend met allebei de vleugels van de tweede en de derde verdieping samen. Dan nemen we de bijzonderheden door uit de overdracht van de nacht en de voorgaande dag, want de meesten van ons werken niet alle dagen. De derde is een gesloten afdeling met PG-bewoners. De tweede is voornamelijk voor bewoners die somatische zorg nodig hebben en voor bewoners met lichte PG-problematiek, dat is ook zo op de eerste. De begane grond is alleen somatisch. Stel gerust vragen als je wil. Je mag gewoon nog leren.’

Marianne keek afkeurend naar Maartjes gefluister.

‘Ik snap je vraag wel, Anja, maar mevrouw heeft altijd zelfstandig gewoond. Nu heeft ze een operatie gehad en heeft ze wat meer last van haar dementie, maar dat hoeft niet zo te blijven. De derde past gewoon nog niet bij haar,’ zei een van de collega’s tegen de vrouw met het rode haar, die dus blijkbaar Anja heette.

‘Je weet nooit zeker of het nog beter wordt!’ zei Anja. ‘We zien vaak genoeg dat die terugval blijvend is. Straks plaatsen we haar hier en moet ze toch naar de derde. Moet ze twee keer wennen. En mevrouw is ook nog eens niet van hier. Ik zie het al voor me: die gaat straks lopen dwalen. En dan? We hebben geen mensen om steeds op haar te letten.’

‘Ze heeft hier vroeger vlakbij gewoond, dat is belangrijk, want straks weet ze juist nog het meest van vroeger en niet meer waar ze later woonde. En haar zus zou vaak langskomen zei ze.’

‘En Joop wil zich vast ook wel over haar ontfermen!’

Het was de collega naast Anja die het lachend in de groep gooide.

de. Ze had kort donker haar met voor op haar hoofd een kuifje en haar ogen lachten, net als die van Joop. Haar uitroep zorgde voor veel hilariteit.

Ook Anja moest lachen. 'Ja, ja, dat is ons Joop wel toevertrouwd.' Ze stond op. 'Nou, genoeg gepraat, er wordt op ons gewacht. Iedereen heeft 'r looproute?'

'Dit is Thomas,' zei Maartje boven het rumoer uit. 'Hij is stagiair en is vandaag begonnen.'

Het klonk 'hi' en 'hoi' terwijl de collega's het kantoor uit gingen. Terwijl ze passeerden hoorde Thomas iemand zeggen: 'Snel weg hier, ik moet er geen leerling bij hebben. Het is zo al druk zat. Vorige week zaten we ook al de hele tijd met flexers die alles nog vragen.'

Maartje keek de collega's na. 'Goed. Je loopt dus fijn met mij mee vanochtend, dan kun je nog wennen.' Ze pakte de laatste zorglooproute van tafel en gaf Thomas de bijbehorende adl-lijsten. 'Hier staat alles op over wat er bij de bewoners moet gebeuren. Ze liggen ook bij bewoners op de kamer, maar ik heb ze er nu maar extra bij gedaan. Collega's vergeten ze nog weleens te lezen, omdat ze denken: ik weet wel wat er moet gebeuren. Ik wil stagiairs meegeven dat je ze toch elke dag opnieuw bekijkt. Er kan altijd wat zijn veranderd. Het is ook de bedoeling dat je dingen noteert als die je opvallen bij een bewoner of als de bewoner iets anders wil of nodig heeft, zodat collega's daar rekening mee houden. Goed?'

Thomas pakte de papieren aan en knikte. Dat wist hij allemaal al van school en zijn vorige stage. Hij bladerde door de adl-lijsten. 'Ga ik deze bewoners verzorgen?'

Maartje schudde beslist haar hoofd. 'Nee, je loopt eerst een tijdje mee. Dan kijk je mee met mij, met Marianne of met een van de collega's.'

Thomas liet zijn hand met de papieren langs zijn lichaam vallen. Vermoeid liep hij achter Maartje aan. Meekijken. Daar had hij echt geen zin in. Bij zijn vorige stage was hij al regelmatig zelfstandig bezig geweest. Zeker bij de thuiszorgwerkzaamheden die hij de

laatste weken mocht doen. Er werd minder op zijn vingers gekeken dan bij de intramurale stage die hij als eerste had. Dat begon nu dus weer helemaal opnieuw.

‘Zin in?’ vroeg Maartje monter.

‘Jazeker.’

7

‘Kijk, ik leg hier dan alvast een paar handdoeken en een badjas want het wordt zo snel koud als de kraan uitgaat, hè mevrouw Rosa?’

Maartje wees op de wastafel naar het stapeltje handdoeken, twee washandjes en de badjas aan een kledinghanger die ze aan de badkamerdeur had gehangen. Shampoo, doucheschuim en een badborstel lagen in de wastafel, binnen handbereik.

‘Het is een beetje woekeren met de ruimte, maar we redden ons wel. Toch, mevrouw Rosa?’

‘Ja hoor,’ zei mevrouw.

Maartje draaide zich om naar Thomas, terwijl ze zichzelf een plastic schort omdeed. ‘Sorry, ik wilde je graag mee laten kijken, maar er is zo weinig ruimte, ik denk niet dat je er wat mee opschiet. Ik hoop niet dat je het erg vindt.’

‘Ik heb bij mijn vorige stage in de thuiszorg ook al mensen gedoucht,’ zei Thomas.

‘Dat is mooi,’ zei Maartje. ‘We willen hier altijd wel graag dat leerlingen eerst even meekijken voor ze zelfstandig aan de slag gaan. Je komt tenslotte om te leren en je steekt altijd wat van op en elke bewoner is anders. Maar ja, het is hier zo krap. Ik zal straks wel even uitleggen wat ik heb gedaan, goed? Dan kun je nu misschien een beetje opruimen. Mevrouw heeft een eigen koelkastje. Sommige bewoners hebben een koelkastje en een magnetron. Meestal omdat de familie het een prettig idee vindt dat hun vader of moeder nog zelf wat kan beslissen over het eten als ze dat willen. De koel-